

Wyróżnieni Nagrodą im. Karola Miarki (1983–2007)

I Rok 1983 (Katowice):

Jan Tacina (woj. bielskie), **Sławomir Folfasiński** (woj. częstochowskie), **Józef Kachel** (woj. katowickie), **dr Stefania Mazurek** (woj. opolskie)

II Rok 1984 (Opole):

Józef Miś (woj. bielskie), **dr Franciszek Sobalski** (woj. częstochowskie), **prof. dr hab. Witold Nawrocki** (woj. katowickie), **dr Piotr Świerc** (woj. opolskie)

III Rok 1985 (Bielsko-Biała):

dr hab. Edmund Rosner (woj. bielskie), **Jan Pietrzykowski** (woj. częstochowskie), **Aleksander Widera** (woj. katowickie), **Franciszek Adamiec** (woj. opolskie)

IV Rok 1986 (Częstochowa):

dr Edward Buława (woj. bielskie), **doc. dr Mieczysław Stańczyk** (woj. częstochowskie), **Wilhelm Szewczyk** (woj. katowickie), **doc. dr hab. Franciszek Antoni Marek** (woj. opolskie)

V Rok 1987 (Katowice):

Józef Pilch (woj. bielskie), **dr Andrzej Skalski** (woj. częstochowskie), **Jan Waleczek** (woj. katowickie), **prof. dr hab. Dorota Simonides** (woj. opolskie)

VI Rok 1988 (Opole):

Władysław Oszelda (woj. bielskie), **Janusz Płowecki** (woj. częstochowskie), **Tadeusz Kijonka** (woj. katowickie), **doc. dr Zbyszko Bednorz** (woj. opolskie)

VII Rok 1989 (Bielsko-Biała):

Robert Danel (woj. bielskie), **Rajmund Piersiak** (woj. częstochowskie), **Stanisław Hadyna** (woj. katowickie), **Jan Goczół** (woj. opolskie)

VIII Rok 1990 (Częstochowa):

dr Jerzy Polak (woj. bielskie), **dr Aleksander Jaśkiewicz** (woj. częstochowskie), **ks. Stanisław Tkocz** (woj. katowickie), **Waleria Nabzdyk** (woj. opolskie)

IX Rok 1991 (Katowice):

prof. dr hab. Ewa Chojecka (woj. bielskie), **Aleksander Markowski** (woj. częstochowskie), **prof. dr hab. Krystyna Heska-Kwaśniewicz** (woj. katowickie), **Paweł Kozerski** (woj. opolskie)

X Rok 1992 (Opole):

Alicja i Eugeniusz Paduch (woj. bielskie), **ks. dr Marian Duda** (woj. częstochowskie), **prof. dr hab. Jerzy Zieliński** (woj. katowickie), **Lutostawa Makczewska** (woj. opolskie)

XI Rok 1993 (Bielsko-Biała):

Jerzy Kronhold (woj. bielskie), **Stefan Sygit** (woj. częstochowskie), **Henryk Mikołaj Górecki** (woj. katowickie), **Alojzy Wierzgoń** (woj. opolskie)

XII Rok 1994 (Częstochowa):

Jan Krop (woj. bielskie), **o. Jan Golonka** (woj. częstochowskie), **Zygmunt Brachmański** (woj. katowickie), **ks. bp prof. dr hab. Alfons Nossol** (woj. opolskie)

XIII Rok 1995 (Katowice):

Franciszek Suknarowski (woj. bielskie), **Mieczysław Tkacz** (woj. częstochowskie), **prof. Andrzej Jasiński** (woj. katowickie), **Adolf Warzok** (woj. opolskie)

XIV Rok 1996 (Opole):

Tadeusz Trębacz (woj. bielskie), **Jadwiga Wosik** (woj. częstochowskie), **prof. Jan Wincenty Hawel** (woj. katowickie), **prof. dr hab. Michał Lis** (woj. opolskie)

XV Rok 1997 (Bielsko-Biała):

Leon Miękina (woj. bielskie), **Jerzy Kędziora** (woj. częstochowskie), **prof. zw. dr hab. Józef Śliwiok** (woj. katowickie), **prof. dr hab. Wiesław Lesiuk** (woj. opolskie)

XVI Rok 1998 (Katowice):

prof. dr hab. Jan Malicki (woj. katowickie), **Alina Świeży** (woj. bielskie), **ks. dr Ireneusz Skubiś** (woj. częstochowskie), **prof. dr hab. Teresa Smolińska** (woj. opolskie)

XVII Rok 1999 (Katowice):

dr Marcelli Antoniewicz (woj. śląskie), **Janina Marcinkowa** (woj. śląskie), **ks. abp Damian Zimoń** (woj. śląskie)

XVIII Rok 2000 (Katowice):

Antoni Halor (woj. śląskie), **prof. dr hab. Alojzy Kopoczek** (woj. śląskie), **Krzysztof Wielgut** (woj. śląskie)

XIX Rok 2001 (Pielgrzymowice):

prof. dr hab. Antoni Gładysz (woj. śląskie), **Wiesław Głowacz** (woj. śląskie), **prof. dr hab. Andrzej J. Zakrzewski** (woj. śląskie)

XX Rok 2002 (Pielgrzymowice):

prof. Julian Gembalski (woj. śląskie), **dr Ryszard Kincel** (woj. śląskie), **ks. prof. zw. dr hab. Jan Związek** (woj. śląskie)

XXI Rok 2003 (Pielgrzymowice):

Andrzej Kalinin (woj. śląskie), **Wojciech Kilar** (woj. śląskie), **prof. Michał Kliś** (woj. śląskie)

XXII Rok 2004 (Pielgrzymowice):

ks. dr hab. Józef Budniak (woj. śląskie), **Adam Mroczek** (woj. śląskie), **Marek Plura** (woj. śląskie)

XXIII Rok 2005 (Pielgrzymowice):

prof. dr hab. Marian Głowacki (woj. śląskie), **Andrzej Koniakowski** (woj. śląskie), **dr Maria Lipok-Bierwiazzonek** (woj. śląskie)

XXIV Rok 2006 (Opole):

Józef Broda (woj. śląskie), **prof. dr hab. Janusz Hereźniak** (woj. śląskie), **Jerzy Moskal** (woj. śląskie), **dr Krzysztof Spałek** (woj. opolskie)

XXV Rok 2007 (Katowice):

Krystyna Bochenek (woj. śląskie), **Karol Cebula** (woj. opolskie), **dr Juliusz Sętowski** (woj. śląskie), **prof. dr hab. Adam Suchoński** (woj. opolskie), **Jan Szymik** (woj. śląskie)

RAPTULARZ
SILESIAŃKI

Jednodniówka Biblioteki Śląskiej. Trzecia w roku 2007. Redakcja i opracowanie edytorskie: Elwira Zborowska – Dział Naukowo-Badawczy BS. Druk: Biblioteka Śląska. Nakład: 200 egz.

JEDNODNIÓWKA WYDANA Z OKAZJI XXV EDYCJI NAGRODY IM. KAROLA MIARKI

RAPTULARZ SILESIAŃKI

23 października A.D. MMVII

BIBLIOTEKA

ŚLĄSKA

40-021 Katowice
Plac Rady Europy 1
www.bs.katowice.pl

Uhonorowani za wybitny dorobek

Dziś, już po raz 25., zostaną wręczone Nagrody im. Karola Miarki. Wszyscy laureaci otrzymają pamiątkowe medale z wizerunkiem patrona nagrody oraz dyplomy z trafnym, a zarazem lapidarnym uzasadnieniem: za wybitny dorobek, wzbogacający wartości regionu i kraju.

Po raz pierwszy Nagrodę im. Karola Miarki przyznano w 1983 roku. Od tego czasu aż do 1998 roku jej fundatorami byli wojewodowie czterech województw: bielskiego, częstochowskiego, katowickiego i opolskiego. Dlatego też każdorazowo uroczystość wręczenia nagród odbywała się w stolicy innego województwa.

Od 1999 roku nagrodę tę przyznaje marszałek województwa śląskiego (w tym czasie uroczystości odbywały się w Katowicach i pięć razy pod

rząd w rodzinnej miejscowości Karola Miarki, w Pielgrzymowicach, wsi należącej obecnie do gminy Pawłowice, od 2001 do 2005), a od 2006 roku także marszałek województwa opolskiego.

Tegoroczna uroczystość odbędzie się 23 października w Bibliotece Śląskiej w Katowicach, w sali audytoryjnej Parnassos, początek o godzinie 11.00. Jako pierwsi głos zabiorą Józef Sebesta, marszałek województwa opolskiego i Janusz Moszyński, marszałek województwa śląskiego, następnie wystąpi prof. zw. dr hab. Jan Malicki, dyrektor Silesianki, który przedstawi „Laureatów Nagrody Miarkowskiej”.

W ciągu ćwierćwiecza, łącznie z dzisiejszymi wyróżnionymi, Nagrodą im. Karola Miarki uhonorowano 94 wybitne osobistości – ludzi reprezentujących różne zawody, świeckich i duchownych – zaangażowane w działalność kulturalną, naukową i społeczną. Wśród nich znaleźli się m.in.: Tadeusz Kijonka, Stanisław Hadyna, ks. Stanisław Tkocz, Henryk Mikołaj Górecki, o. Jan Golonka, Zygmunt Brachmański, ks. bp. Alfons Nossol, prof. Andrzej Jasiński, prof. Jan Malicki, ks. abp. Damian Zimoń, prof. Julian Gembalski i Wojciech Kilar.

Do tego szacownego gremium dziś dołączają: Krystyna Bochenek

Pamiątkowy Medal Nagrody
jaki otrzymują Laureaci

– dziennikarka; Karol Cebula – budowlanec, mistrz ślusarstwa, galwanizowania i zabawkarstwa; Juliusz Sętowski – doktor nauk humanistycznych, historyk, biograf; prof. dr hab. Adam Suchoński – historyk, specjalista dydaktyki historii oraz Jan Szymik – polski działacz na Zaolziu, ludoznawca, poeta i prozaik.

Uroczystą galę uświetni koncert kameralny Orkiestry Salonowej (Żeńskiej) KWK Staszic z Katowic.

E.Z.

Popiersie Karola Miarki
w sali obrad Sejmu Śląskiego

TEGORO CZNI LAUREACI NAGRODY MIARKOWSKIEJ

Krystyna Bochenek (ur. 1953 r.) – dziennikarka. Ukończyła Wydział Filologii Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w 1976 r. i rozpoczęła pracę w Polskim Radiu Katowice. Od wielu lat współpracuje z regionalną i ogólnopolską prasą oraz telewizją. We wrześniu 2004 r. została wybrana na senatora RP. Przewodniczyła senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Od 2006 r. jest wiceprzewodniczącą Rady Programowej TVP Polonia, od 2007 r. – członkiem Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

**KRYSTYNA
BOCHENEK**

Zajmuje się upowszechnianiem kultury języka polskiego i popularyzacją zdrowia. W 1987 r. stworzyła największą w kraju imprezę – „Ogólnopolskie dyktando”. Jest ono organizowane w kraju i za granicą dla Polonii. Przez kilka lat była jurorem teleturnieju „Zabawy językiem polskim” (TVP 1).

Stworzyła blisko tysiąc godzin audycji o zdrowiu. Najbardziej znany to Magazyn Medyczny Krystyny Bochenek, emitowany od 1990 r. na antenie Radia Katowice. Jest współautorem programów telewizyjnych (program „Od A do Zdrowia” był emitowany w latach 2001–2004) i stałych rubryk prasowych poświęconych zdrowiu. Promuje wiele wydarzeń medialnych i działań charytatywnych na Śląsku.

Jej osoba budzi powszechny szacunek, sympatię i zaufanie. Prowadziła wiele licytacji na cele społeczne. Jest pomysłodawczynią akcji „Krzesła do Nauki” (2005 r.), podczas której wspólnie z „Gazetą Wyborczą” pozyskuje fundusze dla zdolnych studentów z ubogich rodzin. Przewodniczy Śląskiemu Funduszowi Stypendialnemu im. Adama Graczyńskiego, senatora RP, zmarłego w 2004 r.

Wymyśliła doroczne zgrupowanie imienniczek, znane jako Imieniny Krystyny.

Należy do grona wybitnych osób, znanych powszechnie w kraju, identyfikowanych z naszym regionem. Świadczą o tym otrzymane przez nią liczne nagrody i wyróżnienia, m.in.: za reportaże radiowe z cyklu „Polska i świat”, Nagroda im. Bolesława Prusa, Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego, Nagroda Prezydenta Katowic, Nagroda Ministra Zdrowia, Nagroda Białego Kruka i Nagroda Amicus Librorum Biblioteki Śląskiej. Uhonorowana została także Statuetką Nadziei fundacji Godula Hope.

Krystyna Bochenek ma niezwykłą osobowość. Z wielką pasją upowszechnia kulturę i promuje zdrowie.

Karol Cebula (ur. 1931 r.) – budowlaniec, mistrz ślusarstwa, galwanizierstwa i zabawkarstwa. W 1953 r., mając 22 lata, rozpoczął własną działalność gospodarczą w Strzelcach Opolskich, kolejno w branżach: wiertnictwo poszukiwawcze i badawcze (m.in. prowadząc prace związane z kopaniem studni głębinowych), zabawkarstwo (wytwórnia zabawek z metalu i tworzyw sztucznych), produkcja materiałów budowlanych, ślusarstwo-tokarstwo.

Od 1954 r. zaangażowany w działalność samorządu gospodarczego rzemiosła i spółdzielczości rzemieślniczej. Jest m.in. twórcą Spółdzielni Rzemieślniczej w Strzelcach Opolskich, członkiem władz samorządu rzemieślniczego i spółdzielczego na szczeblach: lokalnym, wojewódzkim, centralnym i międzynarodowym, w tym wiceprezydentem Międzynarodowej Federacji Rzemiosła w Wiedniu.

W latach 1989–1991 był sędzią Trybunału Stanu i delegatem Polski do Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie. W 1998 r. został wiceprzewodni-

**KAROL
CEBULA**

czącym Stowarzyszenia Ziemia Strzelecka, a z jego ramienia – wiceprzewodniczącym strzeleckiej Rady Miejskiej.

Odnaczony m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Oficerskim Republiki Francuskiej. Jako wieloletni prezes firmy Intersilesia McBride Polska został wyróżniony tytułem „Pracodawca i Organizator Pracy Bezpiecznej”, Srebrnym i Złotym Laurem Umiejętności i Kompetencji „Złotą Spinką” w kategorii biznesu, Laurem Ziemi Strzeleckiej, tytułem „Eurolider Biznesu Opolszczyzny 2002”, Medalem Europejskim 2002, tytułem „Mecenas Kultury 2003”. Był też dwukrotnie nominowany do tytułu „Lider Polskiego Biznesu”.

Od lat wspierał oraz promował kulturę i naukę, działał także na rzecz rozwoju placówek kulturalnych w województwie opolskim. Mimo że jest postrzegany jako człowiek, któremu udało się rozwinąć skrzydła po 1989 r. w nowej rzeczywistości, to osobiście jednak uważa, że wolna konkurencja, z którą mamy obecnie do czynienia, na pewno nie jest złotym środkiem na wszystkie problemy Polski, Europy i świata. Dlatego też wspiera rozmaite przedsięwzięcia charytatywne, kulturalne i naukowe. Jego hojność została zauważona i doceniona.

Juliusz Sętowski (ur. 1959 r.) – doktor nauk humanistycznych, historyk, biograf. Jego zainteresowania naukowo-badawcze obejmują nauki historyczne; historię najnowszą Polski i historię wojskowości.

Był pracownikiem Instytutu Wychowania Fizycznego Politechniki Częstochowskiej, ale inna dziedzina – historia, stała się jego prawdziwą pasją. Tytuł doktora nauk humanistycznych w dziedzinie historii uzyskał w częstochowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej (obecnie Akademia im. Jana Długosza).

**dr
JULIUSZ
SĘTOWSKI**

Od lat bada dzieje Częstochowy i regionu. Opublikował kilka książek oraz kilkadziesiąt artykułów naukowych i popularnonaukowych.

Niezwykłe aktywnie uczestniczy w życiu społeczno-kulturalnym miasta, współpracując z różnymi stowarzyszeniami. Jest także kierownikiem Ośrodka Dokumentacji Dziejów Częstochowy.

Kieruje redakcją prowadzącą prace nad wydaniem *Encyklopedii Częstochowy*. Został kuratorem pierwszej prezentacji w ramach cyklu „Gabinety Wybitnych Częstochowian”, eksponowanych w Muzeum Częstochowskim.

Od lat zajmuje się dziejami częstochowskich nekropolii i ludzi tam pochowanych. Wydał *Cmentarz Kule w Częstochowie. Przewodnik biograficzny*. Ostatnio opracował także monografię Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego w Częstochowie. Wynikiem jego badań nad dziejami walk o niepodległość Polski jest opracowanie *Czyn zbrojny organizacji bojowych Polskiej Partii Socjalistycznej w Częstochowskim 1904–1910*.

Jest jednym z członków założycieli Towarzystwa Genealogicznego Ziemi Częstochowskiej.

W plebiscycie „Gazety Wyborczej” w Częstochowie otrzymał tytuł Twórcy Roku 2005, a jego publikacja *Cmentarz Kule w Częstochowie. Przewodnik biograficzny* stała się Wydarzeniem Kulturalnym Roku 2005. Jest także jednym z organizatorów niecodziennej lekcji historii – gry terenowej zrealizowanej jesienią tego roku w miejscach pamięci związanych z częstochowską społecznością żydowską.

Za pracę pedagogiczną i działalność społeczną otrzymał wiele nagród i odznaczeń, w tym: Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej (1995 r.), Brązowy Krzyż Zasługi (1996 r.), Srebrny Krzyż Zasługi (2002 r.). Został także w 2006 r. laureatem Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy w dziedzinie literatury i historii.

Doktor Juliusz Sętowski realizuje pasję historyka i społecznika, któremu nie są obojętne sprawy związane z zachowaniem dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Prof. dr hab. Adam Suchoński (ur. 1933 r.) – historyk, specjalista dydaktyki historii. W latach 1951–1955 studiował historię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Przez kilka lat pracował jako nauczyciel, a później podinspektor szkolny w Niemodlinie. Następnie został przeniesiony do Opola, do liceum ogólnokształcącego.

W latach 60. rozpoczął zajęcia zlecone w Katedrze Historii Powszechnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Na stałe związał się jednak z Zakładem Dydaktyki Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu.

W ślad za kolejno uzyskiwanymi stopniami naukowymi szły też awanse w hierarchii stanowisk w macierzystej uczelni. W 1972 r. otrzymał nominację na stanowisko docenta. Od 1991 r. jest profesorem, najpierw uczelnianym, a po przeprowadzeniu w 1996 r. przewodu – profesorem tytularnym. W 1998 r. osiągnął najwyższe stanowisko naukowe – profesora zwyczajnego Uniwersytetu Opolskiego.

**prof. dr hab.
ADAM
SUCHOŃSKI**

Dziedziną naukową, której się poświęcił, stała się dydaktyka historii w Międzyinstytutowej Katedrze Dydaktyki Historii i Wiedzy o Społeczeństwie. Prof. Suchoński jest jednym z najbardziej czynnych polskich dydaktyków historii na polu międzynarodowym.

Wyjeżdżając prawie corocznie na badania do Międzynarodowego Instytutu Podręczników Szkolnych w Brunszwiku, organizując szereg konferencji międzynarodowych, uczestnicząc w pracach Międzynarodowego Stowarzyszenia Dydaktyków Historii oraz biorąc aktywny udział w wielu konferencjach poza granicami kraju, dał się poznać dydaktykom historii całej Europy. Dlatego jest zapraszany z wykładami do Niemiec, krajów skandynawskich, na Litwę, Słowację, do Czech i na Węgry.

Uczestniczył też jako recenzent w kilku przewodach habilitacyjnych poza granicami kraju. Wymiernym efektem tych kontaktów jest ponad 30 publikacji zagranicznych.

Na szczególne podkreślenie zasługuje jego udział w wielu poczynaniach polsko-niemieckich, takich jak: prace Komisji Źródeł Pamięci Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, współpraca z Fundacją Körbera, która współpracuje z Międzynarodowym Instytutem Podręczników Szkolnych w Brunszwiku.

Jan Szymik (ur. 1930 r.) – polski działacz na Zaolziu, ludoznawca, poeta i prozaik. Urodził się we Fryszta-cie (obecnie dzielnica Karwiny) na Zaolziu, gdzie uczęszczał do polskiej szkoły ludowej, a następnie wydziałowej. Maturę zdał w liceum w Milanówku.

Studiował na Wydziale Fitotechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej w Nitrze. Ukończył Fakultet Pedagogiczny Uniwersytetu w Ołomuńcu.

**JAN
SZYMIK**

Przeszło trzydzieści lat pracował jako pedagog w szkolnictwie rolniczym w Czeskim Cieszynie. Należy do znanych polskich działaczy na Zaolziu. W latach 1968–1969 był prezesem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Czechosłowacji, przez długi czas działał w Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym w Republice Czeskiej.

Zajmuje się etnografią i folklorystyką. Nie stroni od historii regionu. Wydał dotąd 15 samodzielnych publikacji książkowych, a kolejne 14 jako współautor. Spośród jego ostatnich prac wymienić należy przede wszystkim fundamentalną dla Zaolzia książkę pt. *Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim*. Publikował w wielu czasopismach, m.in. w: „Literaturze Ludowej”, „Głosie Ziemi Cieszyńskiej”, „Gazecie Skoczowskiej” oraz w „Kalendarzu Cieszyńskim”.

Dał się poznać również jako prozaik, poeta i esei-sta. Był członkiem Grupy Literackiej '63 przy Hucie Trzynieć. Twórczością literacką zajmuje się od lat szkolnych i to – jak sam mówi – od czasu do czasu, gdy czuje potrzebę wypowiedzenia się i przekazania czegoś społeczeństwu. Wiersze i proza nie należą do głównych nurtów jego twórczości, ale niewątpliwie i w tej dziedzinie osiąga nietuzinkowe wyniki.

Posiada wiele dyplomów i aktów uznania organizacji kulturalno-oświatowych polskich i czeskich oraz wszystkie odznaczenia Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej. Przez Instytut Bałtycki w Gdańsku został uhonorowany medalem „In mare via Tua”, przez Ministra Kultury i Sztuki – odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, a przez Civitas Christiana – Nagrodą im. Juliusza Ligonia.

Od lat młodzieżowych do dziś jest zaangażowanym, aktywnym społecznikiem, kochającym ziemię i ludzi Śląska Cieszyńskiego.